TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı: 21017
Tarih: 04.11.2026

52542

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN
İzmir Milletvekili

Diyarbakır'ın Sur ilçesine bağlı Arzoxlî (Kervanpınar) Mahallesi'nde köylülerin ortak kullanımındaki mera alanlarında Zenkar-1 ve Zenkar-2 adıyla iki güneş enerjisi santrali ve enerji depolama tesisi kurulması planlanmaktadır. Basına yansıyan bilgilere göre, iki proje için toplam 540 dönümü aşan mera alanı söz konusudur. EPDK tarafından iki tesis için ayrı ayrı 49 yıllık üretim lisansları verildiği bildirilmiştir.

Yenilenebilir enerji kaynaklarının geliştirilmesi, fosil yakıtlara bağımlılığın azaltılması ve iklim değişikliğiyle mücadele bakımından önemlidir. Bununla birlikte, enerji yatırımlarının yer seçimi ve uygulanmasında ekolojik değerlerin, tarımsal üretimin ve yerel halkın geçim kaynaklarının korunması da kamu yararının ayrılmaz bir parçasıdır.

GES yatırımlarının çatı üstleri, sanayi alanları, daha önce tahrip edilmiş veya ekolojik niteliği düşük araziler gibi alternatif alanlarda gerçekleştirilmesi mümkünken, ortak mera alanlarının uzun süreli enerji yatırımlarına tahsis edilmesinin enerji planlaması bakımından gerekçesi açıklığa kavuşturulmalıdır. Ayrıca enerji depolama sistemlerinin çevresel riskleri, panel ve batarya atıklarının yönetimi ve tesislerin işletme ömrü sonunda arazinin eski işlevine kavuşturulması da yatırımın değerlendirilmesinde dikkate alınmalıdır.

Bu çerçevede;

1. Zenkar-1 ve Zenkar-2 projelerine EPDK tarafından verilen elektrik üretim lisanslarının tarihleri, lisans süreleri, kurulu güçleri, öngörülen yıllık elektrik üretimleri ve enerji depolama kapasiteleri nedir?
2. Zenkar-1 ve Zenkar-2 projeleri için mera niteliği taşıyan alanların seçilmesinden önce çatı üstleri, sanayi tesisleri, organize sanayi bölgeleri, daha önce bozulmuş araziler ve tarımsal-ekolojik niteliği düşük alanlar gibi alternatif yerler değerlendirilmiş midir? Değerlendirilmişse bu alanların neden tercih edilmediğine ilişkin teknik ve ekonomik karşılaştırmalar nelerdir?
3. İki projenin aynı bölgede ve aynı köyün ortak mera varlığı üzerinde gerçekleştirilmesinin enerji üretimi ve şebeke planlaması bakımından gerekçesi nedir? Projelerin ayrı ayrı değil, birlikte değerlendirilerek arazi kullanımının ve çevresel maliyetlerinin azaltılabileceği alternatif senaryolar incelenmiş midir?

4. Projelerde kullanılacak enerji depolama sistemlerinin batarya teknolojisi, kapasitesi, tahmini kullanım ömrü ve güvenlik standartları nelerdir? Batarya sistemlerinin yangın, kimyasal sızıntı ve atık oluşumu risklerine karşı hangi önlemler ve acil müdahale planları zorunlu tutulmuştur?
5. Güneş panellerinin, bataryaların, invertörlerin ve diğer elektronik ekipmanların kullanım ömrü sona erdiğinde ortaya çıkacak atıkların toplanması, taşınması ve geri dönüştürülmesi hangi mevzuat ve yükümlülükler çerçevesinde gerçekleştirilecektir? Bu işlemlerin mali sorumluluğu yatırımcı şirkete ait midir?
6. Üretim lisansı süresinin sona ermesi veya tesisin faaliyetine son verilmesi hâlinde, şirketin tesisleri sökmesi, atıkları mevzuata uygun biçimde bertaraf etmesi ve araziyi yeniden mera kullanımına elverişli hâle getirmesi için lisans veya ilgili izinlerde bağlayıcı yükümlülükler bulunmakta mıdır? Bu yükümlülükleri güvence altına alan mali teminat öngörülmüş müdür?
7. Zenkar-1 ve Zenkar-2 projelerinin enerji üretiminden beklenen ekonomik ve toplumsal fayda ile 540 dönümü aşan mera alanının kullanım dışı kalmasının yaratacağı tarımsal ve ekolojik maliyetler karşılaştırılmış mıdır? Bu yönde bir maliyet-fayda veya kamu yararı analizi hazırlanmışsa sonuçları nelerdir?
8. Bakanlığınız, yenilenebilir enerji yatırımlarında önceliğin tarım ve mera alanlarının kullanımına değil, çatı üstleri, sanayi alanları, atıl ve daha önce tahrip edilmiş araziler gibi alternatiflere verilmesi için ulusal ölçekte bir yer seçimi politikası uygulamakta mıdır? Böyle bir önceliklendirme bulunmuyorsa, bu yönde düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?
9. Zenkar-1 ve Zenkar-2 projeleriyle ilgili bilirkişi raporunda ortaya konulan çevresel ve teknik eksiklikler Bakanlığınızca değerlendirilmiş midir? Bu değerlendirme sonucunda EPDK ve ilgili kurumlarla lisans koşullarının, proje takviminin veya izin süreçlerinin yeniden ele alınmasına yönelik bir görüş alışverişi yapılmış mıdır?
10. Bakanlığınız, yenilenebilir enerji yatırımlarının geliştirilmesi sırasında mera ve tarım alanlarının korunmasını, yerel toplulukların geçim kaynaklarının gözetilmesini ve projelerin tüm yaşam döngüsü boyunca doğaya verebileceği zararların önlenmesini güvence altına alacak yeni ölçütler oluşturmayı planlamakta mıdır?